

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

Управління фінансовими ресурсами в підприємницькій діяльності

(назва навчальної дисципліни)

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до самостійної роботи
з навчальної дисципліни
підготовки докторів філософії**

зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

(шифр і назва спеціальності)

2016 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО:

кафедрою економіки підприємства та менеджменту, протокол № 11 від 19.04.2016.

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Самостійна робота здобувача (СРЗ) – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються здобувачем самостійно під методичним керівництвом викладача.

Метою самостійної роботи здобувача в межах навчальної дисципліни «Управління фінансовими ресурсами в підприємницькій діяльності» є засвоєння в повному обсязі навчальної програми та формування у здобувачів загальних і професійних компетентностей, які відіграють суттєву роль у становленні майбутнього доктора філософії.

Навчальний час, відведений для самостійної роботи здобувачів очної форми навчання, визначається навчальним планом і становить 74,7 % (112 години) від загального обсягу навчального часу на вивчення дисципліни (150 годин).

У ході самостійної роботи здобувач має перетворитися на активного учасника навчального процесу, навчитися свідомо ставитися до оволодіння теоретичними і практичними знаннями, вільно орієнтуватися в інформаційному просторі, нести індивідуальну відповідальність за якість власної освітньо-наукової діяльності.

СРЗ в межах навчальної дисципліни «Управління фінансовими ресурсами в підприємницькій діяльності» включає: *як приклад*:

опрацювання лекційного матеріалу;

опрацювання та вивчення рекомендованої літератури, основних термінів та понять за темами дисципліни;

підготовку до лабораторних занять;

поглиблене опрацювання окремих лекційних тем або питань;

пошук (підбір) та огляд літературних джерел за заданою проблематикою дисципліни;

контрольну перевірку здобувачами особистих знань за запитаннями для самодіагностики;

підготовку до контрольних робіт та інших форм поточного контролю;

систематизацію вивченого матеріалу з метою підготовки до семестрових екзаменів.

2. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Завдання самостійної роботи, які передбачені навчальним планом і програмою навчальної дисципліни для засвоєння теоретичних знань і практичних навичок, наведені в табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Завдання для самостійної роботи здобувачів та форми її контролю

Перелік тем та завдань для практичних занять

№ з/п	Назва теми	Компетентності, які забезпечуються	Завдання для самостійної роботи	Кількість годин	Форми контролю СРЗ	Література
Змістовий модуль І. Аналіз фінансової інформації в системі підприємництва						
1.	Тема 1. Теоретичні та організаційні основи фінансового діяльності підприємництва	Розв'язувати задачі та проблеми аналітичної роботи в фінансовій сфері діяльності підприємства	1. Сутність та історія фінансового аналізу. 2. Завдання управління фінансовими ресурсами в підприємницькій діяльності. 3. Предмет та метод управління фінансовими ресурсами в підприємницькій діяльності	15	Звіт по СРЗ	Основна: [1,2,3]. Додаткова: [5,6,8] Ошибка! Источник ссылки не найден.]
2.	Тема 2. Система інформаційного забезпечення оцінки фінансових ресурсів в підприємницькій діяльності.	Здійснювати пошук необхідної інформації для прийняття відповідних фінансових управлінських рішень.	1. Поняття формацийної система показників формуємих з внутрішніх та зовнішніх джерел. 2. Класифікація джерел інформації. 3. Бухгалтерський баланс його зміст та форма. Звіт про фінансові результати та звіт про рух грошових коштів.	15	Звіт по СРЗ -	Основна: [4,5]. Додаткова: [9,12,13]
3	Тема 3. Аналіз фінансових звітів	Розв'язувати задачі фінансового аналізу та діагностики результатів фінансової діяльності підприємства в умовах недостатньої інформації з метою прийняття оптимальних	1. Основні показники ділової активності, методика їх розрахунку та економічний зміст. 2. Основні показники структури капіталу, методика їх розрахунку, нормативні значення та економічний зміст. 3. Основні	15	Звіт по СРЗ	Основна: [6,7]. Додаткова: [8,11,15,19]

№ з/п	Назва теми	Компетентності, які забезпечуються	Завдання для самостійної роботи	Кількість годин	Форми контролю СРЗ	Література
		управлінських рішень щодо забезпечення необхідного фінансового стану на підприємстві з використанням інструментів пакету MS.Excel	показники рентабельності, методика їх розрахунку та економічний зміст.			
4	Тема 4. Визначення вартості грошей у часі та їх використання у фінансових розрахунках	Визначити вартість грошей у часі з метою використання отриманих результатів оцінки у фінансових розрахунках з використанням інструментів пакету MS.Excel.	1. Загальне поняття вартості грошей у часі. 2. Класифікація та види процентних ставок. 3. Визначення майбутньої вартості грошей у фінансових розрахунках 4. Прості та складні ставки, методика розрахунку та економічний зміст. 5. Прості та складні ставки визначення теперішньої вартості, методика розрахунку та економічний зміст.	15	Звіт по СРЗ	Основна: [3,5]. Додаткова: [8,10,15,19, 20]
Разом за змістовим модулем I				60		
Змістовий модуль II. Фінансові рішення: активи та джерела фінансування підприємницької діяльності						
5	Тема 5. Управління прибутком в умовах невизначеності	Розв'язувати задачі і проблеми прийняття рішень щодо управління прибутком в	1. Роль і місця прибутку в ринковій економіці. Види прибутку. 2. Принципи забезпечення ефективного управління прибутком. 3. Завдання системи управління прибутком. 4. Поняття	15	Звіт по СРЗ	Основна: [3,5]. Додаткова: [17,18,19,20]

№ з/п	Назва теми	Компетентності, які забезпечуються	Завдання для самостійної роботи	Кількість годин	Форми контролю СРЗ	Література
			безбиткового рівня виробництва.			
6	Тема 6. Управління активами	Розв'язувати задачі і проблеми прийняття управлінських рішень щодо управління величиною і структурою оборотних активів.	1. Методика оптимізації залишків оборотних активів. 2. Рівні фінансової стійкості, їх економічний зміст. 3. Показники якісного складу та руху основних засобів, майнового стану підприємства.	15	Звіт по СРЗ	Основна: [1,5]. Додаткова: [17,18,19,20]
7	Тема 7. Управління фінансовими ризиками	Розв'язувати задачі і проблеми прийняття ефективних рішень щодо управління фінансовими ризиками з метою зменшення їх рівня впливу на ринкову вартість з використанням інструментів пакету MS.Excel	1. Класифікація фінансових ризиків підприємства. 2. Характеристика осевих видів фінансових ризиків 3. Показники фінансового ризику підприємства, методика розрахунку, нормативне значення, економічний зміст.	12	Звіт по СРЗ	Основна: [3,5]. Додаткова: [9,10,11,15]
Разом за змістовим модулем II				42		
Разом за навчальною дисципліною				112		

3. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ УСПІШНОСТІ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Виконання кожного завдання для самостійної роботи оцінюється відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця (табл. 3.1).

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно	не зараховано
1 – 34	F		

Розподіл балів за виконання завдань для самостійної роботи у межах тем змістових модулів навчальної дисципліни наведено в табл. 3.2.

Розподіл балів за завданнями та змістовними модулями

Завдання для практичних занять	Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2			Сума балів
	ЗСР 1	ЗСР 2	ЗСР 3	ЗПЗ4	ЗСР 5	ЗСР 6.	ЗСР 7	
Максимальна кількість балів	15	15	15	15	15	15	10	100

ЗСР– завдання для самостійної роботи здобувача.

Оцінки за цією шкалою заносяться до відомостей обліку успішності та іншої академічної документації.

4. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

4.1. Основна література

1. Фінансовий менеджмент : Навчальний посібник / [Лепейко Т.І., Миронова О.М., Кривобок К.В., Немашкало К.Р.]. - Харків: ХНЕУ, 2012. – 290 с.
2. Притиченко Т.І., Бихова О.М., Олійник Т.В. Ілюстративний матеріал з навчальної дисципліни "Економіка і фінанси підприємства" для студентів напряму підготовки 6.030601 "Менеджмент" усіх форм навчання / Т.І. Притиченко, О.М. Бихова, Т.В. Олійник. - Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. – 222 с.

3. Білик М. Д. Фінансові результати діяльності малих підприємств: оцінка та прогнозування: Монографія / М. Д. Білик. - Київ : [Пан Тот], 2012. – 279 с.
4. Фінанси підприємств: проблеми і перспективи : Монографія: у 3 т. Т. 2: [М.Д. Білик, С.В. Захарін, Р.І. Заворотній та ін.]. - Київ : [ПанТот], 2012. – 276 с.
5. Кузенко Т. Б. Забезпечення фінансової безпеки суб'єктів підприємництва на засадах контролінгу: Монографія / Т. Б. Кузенко. - Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2014. – 227 с.
6. Практикум з фінансового та управлінського обліку за національними стандартами: Навчальний посібник [М.Ф. Огійчук, Л.Г. Панченко, Л.О. Сколотій, Т.П. Шев'якова, В.В. Посилаєв].-Київ: Алерта, 2013. – 607 с.
7. Фінансовий та управлінський облік за національними стандартами: Підручник [М.Ф. Огійчук, В.Я. Плаксієнко, М.І. Беленкова, та ін.] Київ: Алерта, 2011. – 1040 с.

4.2. Додаткова література.

8. Робоча програма навчальної дисципліни «Фінансовий менеджмент» для студентів спеціальності 8.03050301 «Економіка підприємства» усіх форм навчання / Укл. М.В. Афанасьєв, Усенко Н.М. – Харків: Вид. ХНЕУ, 2012. – 70 с.
9. Синюгіна Н.В. Ілюстративний матеріал з навч. дисципл. "Контроль і ревізія фінансових операцій" /Н.В. Синюгіна. - Х.: ХНЕУ, 2013. – 27 с.
10. Берест М.М. Методичні рекомендації до самостійної роботи з навчальної дисципл. "Управління фінансовою санацією підприємства" / М.М. Берест. – Х.: ХНЕУ, 2012. – 46 с.
11. Методичні рекомендації до виконання практичних завдань з навчальної дисципліни "Бюджетний менеджмент" / укл. С.В. Юшко; Харківський національний економічний університет. – Х.: ХНЕУ, 2013. – 59 с.
12. Сабліна Н. В. Метод. рекомендації до самостійної роботи з навчальної дисципліни "Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва" / Н. В. Сабліна, Т. Б. Кузенко. – Х.: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. – 81 с.
13. Калишенко В.О. Методичні рекомендації до виконання практичних завдань з навчальної дисципліни "Інвестування" / В.О. Калишенко, О.В. Слущька. – Х.: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2014. – 39 с.
14. Прохорова Т.П. Методичні рекомендації до виконання практичних завдань з навчальної дисципліни "Фінанси підприємств" / Т.П. Прохорова, О.В. Птащенко. – Х.: ХНЕУ, 2012. – 39 с.
15. Внукова Н.М. Методичні рекомендації до виконання практичних завдань та самостійної роботи з навчальної дисципліни "Управління активами" / Н.М. Внукова, С.М. Рудак. – Х. : ХНЕУ, 2012. – 30 с.
16. Методичні рекомендації до виконання практичних робіт з навчальної дисципліни "Організація фінансової діяльності" / укл. М.М. Берест, Т.Б. Кузенко, О.Ю. Литовченко [та ін.]. – Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2014. – 127 с.

17. Рац О.М. Методичні рекомендації до виконання практичного завдання "Оцінка кредитоспроможності позичальника" з навчальної дисципліни "Банківські операції" / укл. О.М. Рац. – Х. : ХНЕУ, 2011. – 30 с.

4.3. Ресурси мережі Інтернет

18. Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://smida.gov.ua/>

19. Інтернет-портал для управлінців [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.management.com.ua>

20. Наука управління. Етика бізнеса [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.businessodessa.ru/>